

**Uchwała Nr 2013
Rady Miasta Marki
z dnia 18 grudnia 2013 roku**

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu
Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii Miasta Marki na rok 2014**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2013r. poz. 594 z późniejszymi zmianami), art. 4¹ ust. 1 i 2 oraz art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2012 r. poz. 1356 z późniejszymi zmianami) oraz z art. 10 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r. poz. 124 z późniejszymi zmianami) uchwała się, co następuje:

§ 1

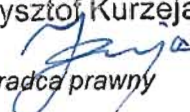
Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Miasta Marki na rok 2014, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Marki.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Krzysztof Kurzeja

radca prawny

Uzasadnienie

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2014 stanowi podstawę do praktycznej realizacji zadań ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2012 r. poz.1536 z późniejszymi zmianami) oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U. z 2012 r. poz. 124 z późn. zm.). Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w art. 4¹ ust. 1 oraz ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii w art. 10 ust.1 wyraźnie formułują, że wskazane zadania należą do zadań własnych gminy. Realizacja powyższych zadań jest prowadzona w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, stanowiącego część strategii rozwiązywania problemów społecznych, uchwalanego corocznie przez radę gminy na podstawie art. 4¹ ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r. poz. 1536 z późn. zm.). W świetle powyższego podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2014 jest zasadne.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII MIASTA MARKI NA ROK 2014

Niniejszy Program uwzględniając zadania określone w art. 4¹ ust. 1 pkt. 1-7 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012r. poz.1356 z późn. zm.) i w art. 10 ust. 1 - 5, art. 2 ust. 1 pkt 1 – 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r. , poz. 124 z późn. zm.) określa zadania, które będą realizowane przez samorząd gminny w formach dostosowanych do aktualnych potrzeb lokalnych z wykorzystaniem istniejących zasobów służących rozwiązywaniu problemów wynikających z uzależnień.

Program opracowany został zgodnie z założeniami zawartymi w Narodowym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011 – 2015 oraz Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011-2016 (Dz. U. z 2011 r. Nr 78, poz.428 z późn. zm.).

Na podstawie art. 4¹ ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012r. poz.1356 z późn. zm.) niniejszy Program uchwalany jest corocznie przez radę gminy.

I. OPIS ZJAWISKA NA PODSTAWIE DIAGNOZY

Program opracowany został na podstawie diagnozy sytuacji problemów alkoholowych występujących w Markach. Diagnoza powstała w oparciu o materiały własne Urzędu Miasta Marki oraz badania i dane statystyczne pozyskane od partnerów i realizatorów Programu oraz instytucji. Wykorzystano również dane pochodzące z badania ankietowego „Zagrożenia społeczne w środowisku szkolnym” wykonanego w grudniu 2011 r. oraz badań diagnostycznych „Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych – 2012r.” wykonanych w październiku 2012 r. w VI klasach szkoły podstawowej i II klasach gimnazjalnych.

1. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Struktura demograficzna mieszkańców Marek na przełomie lat 2011-2013 przedstawiała się następująco:

	Stan na 31.12. 2011	Stan na 31.12.2012	Stan na 30.11.2013
Liczba mieszkańców ogółem	26012	26619	27316
% całej populacji	52,68%	52,58%	52,59%
- kobiety			
- osoby w wieku produkcyjnym	16718	17039	17422
- osoby w wieku poprodukcyjnym	2994	3138	3293

- osoby poniżej 18 roku życia	6300	6442	6601
Liczba urodzeń ogółem	373	375	346
Liczba zgonów ogółem	170	211	186

- dominującą grupą mieszkańców Marek, z uwagi na płeć są kobiety,
- dominującą grupą wiekową wśród mieszkańców Marek są osoby w wieku produkcyjnym,
- kolejną co do liczebności grupą mieszkańców Marek są osoby poniżej 18 roku życia,
- osoby w wieku poprodukcyjnym to niewielka grupa mieszkańców,
- liczba urodzeń znacznie dominuje nad liczbą zgonów.

2. DOSTĘPNOŚĆ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH

Uchwała Nr V/26/2007 Rady Miasta Marki z dnia 21 lutego 2007 roku w sprawie określenia liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5 % alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży i w miejscu sprzedaży określiła limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych. W Markach może być ich łącznie **120** (sklepy i lokale gastronomiczne). Limit punktów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem sprzedaży (bez piwa) wynosi **100** (sklepy). Limit punktów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia w miejscu sprzedaży (bez piwa) wynosi **20** (lokale gastronomiczne).

Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych	Rodzaj zezwolenia	Stan na 31.12. 2012 oku	Stan na 30.11.2013 roku
do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy)	A - do 4,5 % oraz piwo	79	73
	B - od 4,5 % do 18 % z wyjątkiem piwa	72	66
	C- powyżej 18 %	68	64
Razem liczba punktów		80	74
do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne)	A- do 4,5 % oraz piwo	21	18
	B - od 4,5 % do 18 % z wyjątkiem piwa	14	10
	C - powyżej 18 %	5	3
Razem liczba punktów		21	18

W 2012 roku liczba mieszkańców przypadających na 1 punkt sprzedaży wynosiła 263,5 przy czym gęstość sieci sprzedaży napojów alkoholowych powyżej 18% na jednego mieszkańca wynosiła 364,6.

W 2013 roku liczba mieszkańców przypadających na 1 punkt sprzedaży wynosiła 296,9 przy czym gęstość sieci sprzedaży napojów alkoholowych powyżej 18% na jednego mieszkańca wynosiła 407,7. Tendencja zwiększania się liczby mieszkańców przypadających na 1 punkt sprzedaży napojów alkoholowych przy zachowaniu niezmiennego limitu punktów wynika bardziej ze wzrostu liczby mieszkańców miasta niż ograniczenia liczby punktów, które także zostało odnotowane.

3. POMOC DLA OSÓB Z PROBLEMEM ALKOHOLOWYM, NARKOTYKOWYM ORAZ STOSOWANĄ PRZEMOCĄ

Osoby uzależnione objęte wsparciem pracowników służb pomocy społecznej latach 2011-2013 (źródło OPS):

Osoby objęte wsparciem pracowników służb pomocy społecznej	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2012	Stan na 30.11.2013
ogółem liczba rodzin korzystających z opieki OPS	1163	951	1064
w tym liczba rodzin z problemem alkoholowym	46	108	70

Osoby uzależnione są często niezaradne życiowo, bezradne w prowadzeniu gospodarstwa domowego i w wychowaniu dzieci. Z uwagi na duży odsetek osób z problemem alkoholowym korzystających z pomocy OPS wskazane jest minimalizowanie oraz zapobieganie szkodom spowodowanym występowaniem w rodzinie problemu alkoholowego, poprzez objęcie tych rodzin kompleksową pomocą o charakterze zarówno naprawczym, jak i profilaktycznym np. poprzez tworzenie systemowych programów pomocy osobom z problemem alkoholowym.

4. NIETRZEŻWOŚĆ W MIEJSCACH PUBLICZNYCH

Liczba zatrzymanych do wytrzeźwienia	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2012
zatrzymanych w celu wytrzeźwienia w pomieszczeniach policyjnych	26	24
nietletnich poniżej 18 roku życia w policyjnych izbach dziecka	11	7

Liczba zdarzeń pod wpływem alkoholu	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2012
Prowadzenie pojazdów i wypadki drogowe	78	78
Zakłóceń porządku publicznego	127	-

5. DZIECI I MŁODZIEŻ A ZACHOWANIA RYZYKOWNE

W ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki oraz Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadzono badania ankietowe:

- „Zagrożenia społeczne w środowisku szkolnym” wykonane w grudniu 2011 r. wśród 1073 uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych,
- „Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych” wykonane w październiku 2012 r. wśród uczniów klas VI szkół podstawowych i klas I-II gimnazjalnych.

Celem przeprowadzonych badań było określenie postaw uczniów miasta Marki wobec substancji psychoaktywnych np. poziom świadomości dotyczący używania środków psychoaktywnych w środowisku rówieśniczym, rodzaj zachowań i sytuacji związanych ze stosowaniem środków uzależniających, struktura używania środków psychoaktywnych.

Wyniki w badanej reprezentatywnej grupie uczniów:

Lp.	Nazwa zagadnienia	2011 Rok Grupa uczniów 1073	2012 rok Grupa uczniów 680
1.	Deklaracja kontaktu z substancjami psychoaktywnymi:		
	Papierosy	20,4%	26%
	Alkohol	27,2%	33%
	Narkotyki	7,3%	
2.	Z czego po raz pierwszy kontakt ze środkami psychoaktywnymi na wakacjach:		
	Papierosy	53%	34 %
	Alkohol	75,4%	44 %
	Narkotyki	29,9%	43 %
3.	Znajomość osób używających substancji psychoaktywnych		
	Papierosy	41%	29%
	Alkohol	45,6%	
	Narkotyki	8,7%	
4.	Twierdzenie, że trudno zakupić substancje psychoaktywne		
	Papierosy	71,4%	44%
	Alkohol	23,1%	14%
	Narkotyki	6,5%	8,0%
5.	Twierdzenie, że używanie substancji psychoaktywnych pomaga radzić sobie w trudnych sytuacjach:		
	Papierosy	6%	11%
	Alkohol	5,7%	8%
	Narkotyki	3,7%	
6.	Zaprzeczanie, że używanie substancji psychoaktywnych pomaga radzić sobie w trudnych sytuacjach:		
	Papierosy	64,9%	58%
	Alkohol	60,8%	57%
	Narkotyki	72%	71%

Struktura używania środków psychoaktywnych przez młodzież:

Alkohol	2011 rok	2012 rok
piwo	33,4 %	56 %
wino	13,5 %	7 %
wódka	23,4 %	25 %
drinki	20,0 %	12 %

Rodzaj narkotyku	2011 rok	2012 rok
Marihuana i pochodne	67,3 %	71 %
Amfetamina	9,9 %	7 %
LSD	9,9 %	5 %
Ekstazy	6,9 %	9 %
Dopalacze	5,9 %	7 %

Wnioski:

Niepokojącym jest fakt, że duża część uczniów próbowała już jakichś środków psychoaktywnych. Jako rodzaj pitego alkoholu zdecydowanie dominuje piwo, a wódka jest na 2 miejscu. W przypadku narkotyków najbardziej powszechną wśród młodzieży jest marihuana i pochodne. Zdecydowana większość uczniów uznaje, że środki psychoaktywne nie pomagają radzić sobie w trudnych sytuacjach i posiada wiedzę o szkodliwości ich używania. Mimo to zwiększa się liczba uczniów mających kontakt z tymi środkami. Aby pomóc dzieciom w szybszym dojrzewaniu moralnym i społecznym należy wprowadzać w szkole i poza nią zajęcia dotyczące asertywności, nabywania umiejętności oceny szkodliwości sytuacji i zachowań. Zajęcia można realizować w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w formie lekcji wychowawczych opartych na konkretnych konspektach zajęć profilaktycznych lub programach rekomendowanych przez PARPA. Zachodzi konieczność wsparcia szeroko pojętego środowiska wychowawczego dzieci. Rodzicom należy uświadomić, że dziecko powinno mieć jasne, czytelne reguły postępowania, nie zaburzone przez złe wzorce dorosłych lub ich przyzwolenie. Wyniki badań świadczą o konieczności podjęcia pracy profilaktycznej nie tylko w środowisku rówieśniczym uczniów, ale także w środowisku rodzinnym.

Profilaktyka w placówkach oświatowych

W funkcjonujących na terenie miasta placówkach oświatowych tj. 5 publicznych szkół podstawowych i 2 gimnazja, w których uczy się trzy tysiące dwieście dwadzieścia pięć dzieci i młodzieży, prowadzone są różnego rodzaju działania edukacyjno-profilaktyczne w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii oraz przemocy m.in.:

- w oparciu o szkolne programy profilaktyczne realizowane są programy profilaktyczne np. „Spójrz inaczej”, „ART.- Trening Zastępowania Agresji”, itp.
- profilaktyczne zajęcia pozalekcyjne (projekt „Przeżyj to z nami”,
- pozaszkolna świetlica środowiskowa z elementami socjoterapii „CHATA”, klub socjoterapeutyczny OTWARTE SERCE i świetlica socjoterapeutyczna „NASZA BAJKA”,
- pozalekcyjne zajęcia sportowe z programem profilaktycznym (UKS Marki, UKS Struga, UKS Sanchin, UKS Trójka, UKS Salto)

Szkolne programy profilaktyczne w 2013 roku w ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii zostały uzupełnione o realizację zewnętrznych programów profilaktycznych:

- „Kay i Gerda” – historia uzależnienia – warsztaty profilaktyczne
- „Potrafię odmówić” - warsztaty profilaktyczno – edukacyjne
- „NOE” – program profilaktyczny dla młodzieży gimnazjalnej - warsztaty
- „NOE II” – program profilaktyczny dla młodzieży gimnazjalnej - warsztaty
- „NOE” – program profilaktyczny dla rodziców młodzieży gimnazjalnej - warsztaty
- „Potrafię odmówić” – warsztaty profilaktyczno – edukacyjne
- „Jestem wolny mam przewagę ” – warsztaty profilaktyczne dla gimnazjum.
- Spektakl profilaktyczny "Księżniczka i rycerz"

- „Bezpieczne wakacje” – lato w mieście
- „Zima w mieście” – bezpieczne ferie

Udział w nich wzięło ogółem 2000 uczniów.

Prowadzenie tego typu programów profilaktycznych zwiększających świadomość dzieci i młodzieży na temat uzależnień oraz przemocy oraz uczących pełnienia ról społecznych w środowisku, odpowiedzialności za swoje decyzje, asertywnych zachowań jest konieczne z uwagi na występujące problemy wskazane w badaniach wśród uczniów. Organizując różnego typu zajęcia pozalekcyjne (sportowe, profilaktyczne, koła zainteresowań) działania w ramach strategii rówieśniczej, rozwijania umiejętności życiowych świadomie ukierunkowuje się profilaktycznie. Osobisty przykład trenera zgodność przekazu profilaktycznego z jego zachowaniami oraz przekonania i wartości związane ze sportowym stylem życia są alternatywą dla używek i stanowią jedną z form zapobiegania negatywnym zjawiskom występującym w szkołach. Aby negatywne wzorce zachowań, pogarszająca się sytuacja materialna rodziców, wzrost bezrobocia, brak kontroli spędzania wolnego czasu ze strony rodziców nie były przyczyną podejmowania przez uczniów ryzykownych zachowań trzeba im zapobiegać i kłaść nacisk przede wszystkim na zapewnienie fachowej opieki dzieciom już od najmłodszych lat oraz wdrażanie odpowiednich programów.

6. SYSTEM PORADNICTWA

W ramach wykonania Gminnego Programu Profilaktyki w Markach prowadzony jest Punkt Informacyjno-Konsultacyjny. Oferta Punktu skierowana jest zarówno do osób mających problem w własnym uzależnieniu, jak i do członków rodziny.

Liczba porad	Rodzaj porad	Stan na 30.11.2013 Uzależnieni	Stan na 30.11.2013 Współuzależnieni
Liczba udzielonych porad indywidualnych	Ogółem	139	290
	z problemem dotyczącym alkoholu	91	158
	z problemem dotyczącym narkotyków	62	35
	z problemem dotyczącym przemocy	15	131
	z innym problemem (hazard)	0	0
Liczba osób korzystających z porad	Ogółem	46	70
	z problemem alkoholowym	26	3
	z problemem dotyczącym narkotyków	13	8
	z problemem dotyczącym przemocy	6	43
	z innym problemem (hazard)	0	0

Przy Punkcie Punkt Informacyjno-Konsultacyjnym od 9 lat działa Grupa AA (Anonimowych Alkoholików), która raz w tygodniu prowadzi otwarte mityngi dla osób uzależnionych.

II. POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. GŁÓWNE CELE PROGRAMU

Cele strategiczne :

- 1) Zapobieganie powstawaniu problemów i ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych wynikających ze spożywania alkoholu lub innych substancji zmieniających świadomość człowieka w tym narkotyków, dopalaczy.
- 2) Edukacja psychologiczna i społeczna o szkodliwości środków i substancji psychoaktywnych oraz promowanie postaw społecznych ważnych dla profilaktyki uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy.
- 3) Zwiększanie umiejętności i zasobów społecznych niezbędnych do radzenia sobie z istniejącymi problemami życiowymi osobom uzależnionym, członkom ich rodzin oraz ofiarom przemocy domowej.
- 4) Zwiększenie kompetencji wychowawców i nauczycieli w zakresie pracy z podopiecznymi.
- 5) Zwiększenie kompetencji rodziców w zakresie umiejętności wychowawczych.
- 6) Zwiększenie dostępu do oferty pomocowej osobom uzależnionym, członkom ich rodzin oraz ofiarom przemocy domowej.

2. ADRESACI I FORMY ODDZIAŁYWAŃ

1. Adresaci programu to dzieci i młodzież (w tym z rodzin dysfunkcyjnych), osoby z problemami alkoholowymi i innymi uzależnieniami, rodzice dzieci, kadra pedagogiczna szkół i przedszkoli, pracownicy socjalni, służby zdrowia i policji, pracownicy i członkowie organizacji pozarządowych działających na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie, sprzedawcy napojów alkoholowych, pozostała lokalna społeczność.
2. Stosowane strategie profilaktyczne:
 - 1) strategia informacyjna, której celem jest dostarczanie adekwatnych informacji na temat skutków zachowań ryzykownych i tym samym umożliwienie dokonywania racjonalnego wyboru.
 - 2) strategia edukacyjna, której celem jest rozwijanie ważnych umiejętności psychologicznych i społecznych.
 - 3) strategia alternatyw, której celem jest pomoc w zaspokojeniu ważnych potrzeb (sukcesu, przynależności) oraz osiągnięcie satysfakcji życiowej przez stworzenie możliwości zaangażowania się w pozytywną działalność.
 - 4) strategia interwencyjna, której celem jest pomoc osobom mającym trudności w identyfikowaniu i rozwiązywaniu swoich problemów oraz wsparcie w sytuacjach kryzysowych, udzielanie pomocy specjalistycznej.
 - 5) strategia zmniejszania szkód, której celem jest zmniejszenie szkód indywidualnych i społecznych.
 - 6) Strategia rozwoju zasobów środowiskowych.
3. Kryteria doboru oddziaływań – technik profilaktycznych uzależnione są od stopnia zagrożenia i wyróżniamy tu:
 - 1) grupę niskiego ryzyka – osoby, które nie podejmują zachowań ryzykownych, są jeszcze przed inicjacją.

- 2) grupę podwyższonego ryzyka – osoby, które podjęły choć jedno zachowanie ryzykowne – są po inicjacji, u których ponadto obserwujemy liczne czynniki ryzyka.
- 3) grupę wysokiego ryzyka – osoby, u których zachowania są głęboko utrwalone i które odczuwają poważne negatywne konsekwencje (zdrowotne i społeczne) swoich zachowań ryzykownych (uzależnieni).

3. REALIZATORZY GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI

1. Realizatorem Gminnego Programu Profilaktyki jest Urząd Miasta Marki jest Pełnomocnik ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, który koordynuje realizację działań programowych we współpracy z szeregiem podmiotów działających na rzecz rozwiązywania problemów patologii społecznych.

2. Współrealizatorzy Gminnego Programu Profilaktyki:

- 1) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, do zadań której należy w szczególności:
 - a) inicjowanie zadań własnych miasta Marki w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i rozwiązywaniu problemów alkoholowych ,
 - b) prowadzenie rozmów motywujących do podjęcia leczenia z osobami dotkniętymi chorobą alkoholową oraz pijącymi szkodliwie,
 - c) podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia przez Sąd Rejonowy w Wołominie o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,
 - d) wydawanie opinii o zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych z uchwałami Rady Miasta Marki,
 - e) prowadzenie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w Markach,
 - f) realizacja programu dla sprzedawców napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
 - g) realizacja zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie tj. prowadzenie procedury Niebieskiej Karty, uczestnictwo w posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego,
 - h) wspieranie działań Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
 - i) realizacja zadań w oparciu o regulamin pracy komisji.
- 2) Szkoły w oparciu o szkolne programy profilaktyki, na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późniejszymi zmianami),
- 3) Organizacje pozarządowe oraz inne podmioty, współpracujące z samorządem gminnym w Markach przyczyniające się do realizacji zadań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i przemocy.

4. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI

1. Źródłem finansowania Gminnego Programu Profilaktyki są środki pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych ujęte w budżecie gminy w dziale 851 „Ochrona Zdrowia”:
 - Rozdział 85154 - Przeciwdziałanie alkoholizmowi
 - Rozdział 85153 - Zwalczanie Narkomaniiktóre wykonywane będą w oparciu o spis zadań zawarty w niniejszym programie oraz Uchwałę Budżetową Miasta Marki na rok 2014.

2. Wynagrodzenia dla realizatorów programów profilaktycznych i terapeutycznych , spójne będą z wytycznymi określonymi w Rekomendacjach do Realizowania i Finansowania Gminnych Programów Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w roku 2013 opublikowanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
3. Zgodnie z art. 4¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi Członkowie Gminnej Komisji wykonują zadania określone w ww. ustawie oraz niniejszym programie, za co pobierają wynagrodzenie. Ustala się następujące zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:
 - a) wynagrodzenie miesięczne ryczałtowe wynosić będzie 20% minimalnego wynagrodzenia za pracę, obowiązującego w 2014 roku, które przysługuje na podstawie listy obecności członków Komisji, za udział w co najmniej 2 posiedzeniach w miesiącu oraz pracy Komisji, mającej na celu motywację osób nadużywających alkoholu lub współuzależnionych,
 - b) za udział w posiedzeniu wyjazdowym tj. wizytacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych celem zaopiniowania co do zgodności usytuowania punktu z warunkami określonymi w uchwale rady miasta oraz realizacji programu dla sprzedawców napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w co najmniej 5 punktach wynosi 100 zł brutto, na podstawie listy obecności członków Komisji oraz wykazu punktów sprzedaży.
4. Koszty szkoleń i konferencji dla członków Gminnej Komisji wraz z uwzględnieniem kosztów przejazdu pokrywane są ze środków przeznaczonych na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
5. Zwrot kosztów podróży członków Gminnej Komisji w związku z pełnieniem obowiązków służbowych następuje na zasadach, tak jak dla pracowników samorządowych tj. na podstawie Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 roku w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju (Dz. U. Nr 236, poz. 1990 z późn. zm.).

5. USTAWOWE KATEGORIE ZADAŃ GMINY

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu i narkomanii należy do zadań własnych gmin.

W szczególności zadania te obejmują:

1. zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków;
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
4. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii;
5. podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
6. wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

§ 2

ZADANIA GMINY W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA UZALEŻNIENIOM I ODPOWIADAJĄCE IM DZIAŁANIA DO REALIZACJI

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków.

Celem zadania jest zapewnienie osobom uzależnionym od alkoholu i narkotyków oraz osobom pijącym w sposób szkodliwy czy ryzykowny odpowiedniej pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej, które pozwolą im na utrzymanie abstynencji, poprawę zdrowia psychicznego i fizycznego, nabycie umiejętności potrzebnych do rozwiązywania problemów emocjonalnych i rozwój osobisty.

Realizacja zadania odbywać się będzie w szczególności poprzez:

1. Prowadzenie Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego w Markach oraz współpraca z wyspecjalizowanymi w tym zakresie placówkami lecznictwa uzależnień.
2. Realizacja dodatkowych programów terapeutycznych (pogłębiony program terapii uzależnienia) nie realizowany przez NFZ), przeznaczonych dla mieszkańców Miasta Marki w ramach współpracy i wspierania lecznictwa odwykowego. Programy te mogą być wprowadzone po złożeniu konkretnych wniosków z uzasadnieniem (opis programu, założenia, grupa docelowa, wskaźniki, nakłady, ewaluacja) przez zakłady opieki zdrowotnej w ramach których funkcjonują poradnie.
3. Dofinansowywanie podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników lecznictwa odwykowego.
4. Doposażenie placówki leczenia odwykowego w Markach w fachowe publikacje dla terapeutów, materiały edukacyjne dla pacjentów.
5. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych członków GKRPA, pracowników Punktów Informacyjno – Konsultacyjnych w Markach, dyrektorów placówek oświatowo-wychowawczych, pracowników programów pracy środowiskowej, pedagogów i nauczycieli szkół, pracowników socjalnych, członków Zespołu Interdyscyplinarnego.
6. Finansowanie badań wykonywanych przez biegłych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu lecznictwa wobec osób kierowanych na przedmiotowe badanie, na podstawie uprawnienia Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych do kierowania wniosków do Sądu o orzeczenie obowiązku podjęcia leczenia przez nadużywających alkoholu.

Wskaźniki:

1. liczba osób korzystających z poradnictwa Punktu Konsultacyjnego,
2. liczba osób uczestniczących w podstawowych i dodatkowych programach terapeutycznych i rehabilitacyjnych,
3. liczba pracowników lecznictwa odwykowego, którzy podnosili kwalifikacje zawodowe,
4. liczba fachowych publikacji dla terapeutów, materiałów edukacyjnych dla pacjentów przekazanych placówkom terapeutycznym w Markach,
5. liczba osób uczestniczących w szkoleniach podnoszących kwalifikacje zawodowe,
6. liczba badań wykonanych przez biegłych sądowych na podstawie wniosków skierowanych do Sądu o zobowiązanie do leczenia uzależnienia .

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkotykowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

Celem zadania jest zapewnienie kompleksowej pomocy specjalistycznej rodzinom w których występują problemy związane z alkoholem, narkomanią czy przemocą, w formie poradnictwa, edukacji, pomocy specjalistycznej.

Realizacja zadania odbywać się będzie w szczególności poprzez:

1. Tworzenie i dofinansowywanie działalności specjalistycznych miejsc pomocy dla osób uzależnionych, ofiar przemocy w rodzinie oraz ich rodzin:

- Punkty Informacyjno-Konsultacyjne z poradnictwem: dla osób uzależnionych i współuzależnionych (alkoholizm, narkomania), oraz doświadczających przemocy,
- świetlice socjoterapeutyczne i opiekuńczo wychowawcze z elementami socjoterapii (diagnoza indywidualna, zjecie socjoterapeutyczne, praca ze stałymi grupami, realizacja indywidualnych rozwojowo-terapeutycznych, rozpoznanie sytuacji dziecka, organizacja czasu wolnego, współpraca z rodziną, dożywianie),
- Filia Powiatowej Poradni Rodzinnej - kontynuacja współpracy ze Starostwem Powiatowym w Wołominie w zakresie funkcjonowania Filii Powiatowej Poradni Rodzinnej przy Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym w Markach z poradnictwem prawnika,
- Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej dla ofiar przemocy domowej, współpraca w zakresie umieszczania w placówce i udziału w prowadzonych programach,

2. Edukacja publiczna (np. kampanie społeczne),

3. Edukacja rodziców w zakresie umiejętności wychowawczych,

4. Podnoszenie kompetencji w zakresie przeciwdziałania przemocy, alkoholizmowi i narkomanii poprzez organizację szkoleń dla pracowników instytucji i służb zajmujących się tymi problemami,

5. Wzmacnianie procedury Niebieskiej Karty i Zobowiązania do leczenia odwykowego,

6. Realizacja programów korekcyjnych dla osób doznających przemocy domowej oraz sprawców przemocy domowej.

Wskaźniki:

1. liczba placówek wsparcia środowiskowego i udzielonych porad,
2. liczba wykorzystanych publikacji i materiałów informacyjno-edukacyjnych oraz kampanii,
3. liczba rodziców uczestniczących w programie umiejętności wychowawczych,
4. liczba zorganizowanych szkoleń,
5. liczba założonych NK i wniosków do Sądu o zobowiązanie do leczenia odwykowego,
6. liczba osób uczestniczących w programach.

3. Profilaktyczna działalność informacyjna i edukacyjna w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży w tym prowadzenie działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Celem zadania jest edukowanie, uświadamianie, kształtowanie prawidłowych postaw i zdolności do dokonywania wyborów wśród całej społeczności w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii. W ramach zadań realizowane będą kampanie edukacyjno-informacyjne mające na celu promocję zdrowego stylu życia, wolnego od uzależnień.

Realizacja zadania odbywać się będzie w szczególności poprzez:

1. Finansowanie w szkołach prowadzonych przez gminę, programów profilaktycznych, których skuteczność została potwierdzona w badaniach i rekomendowanych przez PARPA lub ORE dla dzieci i młodzieży oraz innych form oddziaływań uwzględniających zagadnienia dotyczące rozwoju umiejętności społecznych, przeciwdziałania uzależnieniom oraz z zakresu edukacji dotyczącej zjawiska przemocy.
2. Organizację i finansowanie specjalistycznych szkoleń dla nauczycieli w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi i młodzieżą uprawniających do prowadzenia tego typu zajęć na podstawie programów np. „Trzeci elementarz”, „Spójrz inaczej”, „Cukierki”, „Trening Zastępowania Agresji”.
3. Dofinansowanie prowadzenia pozalekcyjnych zajęć (np. sportowych) z obowiązkowym programem profilaktycznym świadomie ukierunkowanym na profilaktykę oraz włączeniem dzieci i młodzieży z grup ryzyka do pozytywnej grupy rówieśniczej (zmiana środowiska = alternatywa). Zadanie wspierane zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz programem i zasadami współpracy Miasta Marki z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.
4. Wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych opracowanych i realizowanych przez młodzież, skierowanych do grup rówieśniczych jak np. „Młodzieżowe Ochotnicze Pogotowie Rówieśnicze”, kluby dyskusyjne, grupy młodzieżowych liderów.
5. Organizowanie dla dzieci i młodzieży wycieczek letniego w formie kolonii profilaktycznych stanowiących element całorocznej pracy z dziećmi lub młodzieżą uczestniczącą w pozalekcyjnych programach profilaktycznych. Te formy wycieczek oferowane będą dzieciom i młodzieży wywodzących się z rodzin niewydolnych wychowawczo dotkniętych problemem uzależnień lub przemocy, uczestniczących w pozalekcyjnych programach profilaktycznych. Zadanie to powierzone będzie zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz programem i zasadami współpracy Miasta Marki z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.
6. Prowadzenie działań edukacyjnych przygotowujących do odpowiedzialnego rodzicielstwa:
 - 1) wzbudzanie wśród rodziców potrzeby aktywnego udziału w działaniach profilaktycznych prowadzonych na terenie placówek oświatowych,
 - 2) organizowanie warsztatów psychoedukacyjnych dla rodziców, którzy nie radzą sobie z problemami wychowawczymi dzieci, np. program „Szkoła dla rodziców”,
 - 3) podnoszenie świadomości rodziców o ich współodpowiedzialności za edukację i wychowanie dzieci.
7. Prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej wśród dorosłych, organizowanie lokalnych kampanii, pikników, konkursów w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom oraz stosowaniu przemocy oraz udział w aktualnych ogólnopolskich kampaniach dotyczących problemów uzależnień np. „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, „Postaw na rodzinę” „Stop 18”, narkomanii np. „Bliżej siebie dalej od narkotyków”, „Dopalacze wypalacze”, przeciwdziałania przemocy np. „Dzieciństwo bez przemocy” oraz w innych kampaniach .
8. Wdrażanie programów interwencyjnych dla młodzieży upijającej się.
9. Wdrażanie do placówek ochrony zdrowia wczesnej diagnozy i krótkiej interwencji (AUDIT) wobec osób pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie.
10. Prowadzenie działań informacyjnych o miejscach udzielania pomocy na terenie gminy w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień – zakłady opieki zdrowotnej, ośrodki pomocy społecznej, policja, parafie, szkoły, organizacje pozarządowe, punkty konsultacyjne, świetlice i kluby środowiskowe i socjoterapeutyczne.
11. Prowadzenie badań i sondaży , lokalnych diagnoz i ekspertyz, pozwalających ocenić aktualny stan problemów, zasobów i efektów podejmowanych działań.

12. Finansowanie zakupów materiałów edukacyjnych i sprzętu, produktów niezbędnych do realizacji programów profilaktycznych i terapeutycznych, również imprez profilaktycznych dla mieszkańców miasta.

13. Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia z uwzględnieniem nie tylko aspektów prawnych lecz również obszaru osobistych motywacji (np. postawy rodzicielskie, mity na temat alkoholu) oraz nabycie umiejętności praktycznych np. asertywne odmawianie sprzedaży.

14. Prowadzenie działalności w zakresie przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców- udział w kampaniach promujących trzeźwość, dystrybucja materiałów edukacyjnych.

15. Współpraca z mediami w zakresie propagowania wiedzy, dotyczącej profilaktyki uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Wskaźniki:

1. liczba dzieci i młodzieży uczestniczącej w programach profilaktycznych,
2. liczba przeszkolonych nauczycieli – realizatorów programów,
3. liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w zajęciach pozaszkolnych i ilość podmiotów realizujących zadanie,
4. liczba dzieci i młodzieży biorących udział w programach rówieśniczych,
5. liczba dzieci i młodzieży – uczestników letniego wypoczynku z programem profilaktycznym,
6. liczba i rodzaj projektów skierowanych do rodziców oraz liczba rodziców uczestniczących w tych projektach,
7. liczba realizowanych lokalnych kampanii, pikników, konkursów,
8. liczba programów i jego uczestników,
9. liczba rozkolportowanych materiałów informacyjnych,
10. liczba placówek i zrealizowanych testów AUDIT,
11. liczba zrealizowanych projektów badawczych i ekspertyz,
12. liczba zakupionych publikacji i materiałów edukacyjno-informacyjnych,
13. liczba przeszkolonych sprzedawców napojów alkoholowych,
14. liczba kampanii i materiałów edukacyjnych promujących trzeźwość kierowców,
15. liczba materiałów przekazanych do publikacji w mediach.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkotykowych oraz ochrony przez przemocą w rodzinie.

Celem zadania jest doskonalenie współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się problematyką uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Realizacja zadania odbywać się będzie w szczególności poprzez:

1. Organizowanie spotkań w celu wymiany doświadczeń oraz integracji środowiska zawodowego osób zajmujących się profilaktyką uzależnień i przeciwdziałaniem przemocy.
2. Udzielanie rekomendacji organizacjom pozarządowym realizującym swoje działania statutowe związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy.
3. Przekazywanie materiałów edukacyjno-informacyjnych, publikacji, książek jako pakietów edukacyjno-informacyjnych szkołom, organizacjom pozarządowym i instytucjom zajmującym się profilaktyką uzależnień i przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.
4. Wsparcie finansowe organizacji pozarządowych w realizacji zadań wynikających z niniejszego Programu w oparciu o ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności

pożytku publicznego i o wolontariacie oraz Program współpracy Miasta Marki z organizacjami pozarządowym.,

5. Współpraca merytoryczna w zakresie współrealizacji działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, narkomanią i przemocą domową, określonych w niniejszym Gminnym Programie Profilaktyki.

6. Promowanie działań instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych w mediach i na stronie internetowej Urzędu Miasta Marki.

5. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Celem zadania jest wspieranie aktywizacji zawodowej osób uzależnionych od alkoholu.

Realizacja zadania odbywać się będzie w szczególności poprzez:

1. Finansowanie kosztów funkcjonowania CIS-u, proporcjonalnie do udziału w oferowanych zajęciach osób uzależnionych od alkoholu.
2. Kierowanie osób uzależnionych do CIS-u.
3. Współpracę w zakresie pomocy psychologicznej i terapeutycznej osobom uzależnionym od alkoholu a zatrudnionym w CIS.

§3

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Określone w niniejszym dokumencie kierunki działań mają realizować założone cele na rzecz mieszkańców miasta Marki w zakresie ograniczania skali zjawiska problemów alkoholowych, narkotykowych i przemocy w rodzinie w oparciu o określone powyżej zdania.

Sporządziła:

Ewa Motyczyńska - Pełnomocnik ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych